

Quan es passi revista a les cantants d'òpera més emblemàtiques d'aquest segle, sens dubte el nomenclàtor l'encapçalarà la soprano MARIA CALLAS, tot i que hi ha hagut d'altres cantants que l'han superada de vegades en qualitat tècnica, artística, musical o teatral, com ara la Caniglia en rigor vocal, la Tebaldi en domini musical, la Victòria dels Àngels en intel·lectualisme líric, la Caballé en puresa instrumental, la Cequetti en força expressiva, etc.

El secret de la Callas, però s'explica per la seva conjunció que fa de tots els factors essencials i més populars de l'òpera. Per una part, el sentit dramàtic de l'escena, traduït en forma teatral exuberant i tràgica. Per l'altra, unes condicions vocals extraordinàries, que li permeten una gran agilitat en els ornaments, amb una declamació vigorosa i una tècnica natural que li permet passar d'un "fa" greu soterrat al cim d'un "mi" súper-agut sense cap dificultat. És veritat que la irregularitat del color i unes notes trencades en la zona de pas el mitjà i l'agut, i uns sons sords en el centre i els greus, situen la seva veu en inferioritat vocal sobre les seves rivals però, en canvi, paradoxalment, aquestes irregularitats li donen una autenticitat tràgica i una profunditat natural dramàtica que desdiiuen tota anàlisi i apassionen els seus incondicionals.

Les seves interpretacions de les òperes NORMA, MEDEA, TOSCA, LUCIA LAMERMOUR eren inspirades en una concepció força personal, que en certa manera transfigura el cant líric. Cada paraula, cada gest, cada accent de la intèrpret encamina els personatges vers el fet real i els situa al lloc que els movia el seu destí. Els somnis perduts, les doloroses esperances, les tempestes del cor de les grans heroïnes, adquireixen amb la veu de la CALLAS la veritable i misteriosa essència i la sonoritat psicològica que produeixen aquella fascinació tan característica. El crepuscle prematur de Maria CALLAS i la seva mort formen un conjunt amb la seva

La discografia de la soprano Maria Callas

ANTONI SALA SERRA

actuació professional, com un testimoni d'una vida entrecreuada dramàticament, tan semblant amb la dels personatges que ella representava en l'escena.

LA DISCOGRAFIA de la veu de la MARIA CALLAS es fonamenta en el seu millor període, malauradament força curt, entre els anys 1950 i 1960. L'aparició de la seva veu al món de l'òpera i del disc fou amb les primeres actuacions a Itàlia i amb enregistraments de la marca COLUMBIA presentats a Anglaterra i Alemanya. Era a primers de l'any 1951. A Espanya, "La Voz de su Amo" presentava a Barcelona, el mateix any, un disc titulat "Heroïnes de Verdi". En aquell moment la CALLAS anteposava al seu cognom el del seu marit i manager MENEGHINI. Era els anys que la CALLAS estava representada tant en les seves actuacions com en les versions discogràfiques per un grup format per MENEGHINI-SCALA de MILÀ- la marca ANGEL RECORD USA i com a director musical Tullio SERAFIN, un director d'orquestra que estava de moda i que a més de dirigir la CALLAS, protagonitzava a Hollywood Films musicals i operetes juntament amb la cantant Grace Moore. Aquest equip Callas-Meneghini-Scala-Tullio Serafin restarà unit bastants anys i explotaran amb la marca ANGEL, el negoci discogràfic de la gran cantant. Esdevenia tot això en el seu debut, amb la seva consagració, a la Scala de Milà amb l'òpera NORMA, amb un èxit extraordinari. Tenia com a acompanyants els místics cantants

Filippeschi (l'únic tenor que s'atrevia amb el *Guillem Tell* de Rossini) Abe Stighan Rossi-Lemeni etc. Aprofitant aquest sensacional èxit, ANGEL RECORD, el mateix any 1951, llançà al mercat l'enregistrament integral d'aquesta òpera amb els mateixos cantants. A Barcelona l'any 1952, "La Voz de su Amo", ja en mans d'Angel-Record-USA, presentà l'enregistrament també integral de l'òpera "ELS PURITANS". A la CALLAS l'acompanyaven Di Stefano-Rossi Lemeni-Panerai. El compositor Vincenzo BELLINI, gràcies a la CALLAS es tomava a posar de moda. El 10 de desembre de 1953 a la SCALA de Milà, la CALLAS desenterrava l'òpera tràgica de Luigi Cherubini MEDEA amb una actuació sensacional. El diari OGGI de Milà el 24 de desembre, publicà una crítica que comparava la CALLAS amb la històrica MALIBRAN per a la qual Cherubini havia escrit aquesta òpera. La firma italiana DISCHI-RICORDI de Milà enregistrarà la versió integral de MEDEA, produint-se el cas que a mig enregistrament el matrimoni de la CALLAS es trencava i també el grup que la representava. Per això l'estoig de MEDEA presentat per RICORDI conté tres discs de format diferent. En 1965, es produeix la fusió de diverses marques discogràfiques, i formen la firma EMI que en endavant serà la marca exclusiva dels enregistraments de la CALLAS. És en aquest any que EMI presentarà la versió més extraordinària de l'òpera TOSCA, amb una CALLAS sensacional, acompanyada per Carlo Rergonzi i Tito Gobbi, el Baró Scarpia per antonomàsia. El 1976, la marca EMI, des de Londres va llançar al mercat un estoig compendi amb els millors enregistraments de totes les actuacions de la CALLAS, amb el títol "LA DIVINA. The Art of Maria Callas". Posteriorment el mercat discogràfic ha estat inundat d'enregistraments pirates de diverses marques d'actuacions de la CALLAS en distints teatres i països. Últimament, la marca GOLDEN MELODRAM ha publicat una sèrie de compactes

amb el títol “Maria CALLAS a Mèxico”, amb les seves actuacions en aquella capital els anys 1950-51-52.

La millor commemoració que es pot fer de Maria CALLAS és recomanar les primeres versions de les òperes NORMA, MEDEA i TOSCA. En aquells moments es trobava en plenitud de facultats i d'interès artístic i professional que la portà fins al punt que avui sigui considerada com la gran “prima donna” d'aquest segle.

DISCOGRAFIA

Any 1951

Versió completa **Norma**, Vincenzo BELLINI
marca ANGEL RECORDS USA.

Intèrprets:

Norma. Maria Meneghini Callas. Soprano
Pollione. Mario Filipeschi. Tenor
Adalgisa. Ebe Stignani. Mezzo-soprano
Orovesos. Nicola Rossi-Lemeni. Baix
Cos i orquestra. Scala de Milà
Director. Tullio Serafin.

Any 1952

Versió completa **I puritani** Vincenzo BELLINI
Marca “La Voz de su Amo”

Intèrprets:

Elvira. Maria Meneghini Callas. Soprano
Lord Arturo. Guisepe Di Stefano. Tenor
Sir Giorgio Valton. Nicola Ross-Lemeni.
Baix
Sir Ricardo Forth. Rolando Panerai. Baríton
Cos i orquestra. Scala de Milà
Director: Tullio Serafin

Any 1953

Versió completa **Medea**, Luigi CHERUBINI
Medea. Maria Meneghini Callas. Soprano
Glauce. Renata Scotto. Mezzo-soprano
Fiosone. Mirto Picchi. Tenor
Creonte. Guisepe Modesti. Baríton
Cos i Orquestra. Scala de Milà
Director. Tullio Serafin
Marca DISCHI RICORDI s.p.a

Any 1965

Versió completa **Tosca** Giacomo PUCCINI
Marca EMI
Flora Tosca. Maria Callas. Soprano
Mario Carvadossi. Carlo Bergonzi. Tenor
Baron Scarpia. Tito Gobbi. Baríton
Cos i orquestra del Teatre Nacional d'Òpera
Paris
Director. Georges Pretre

Any 1975

Marca EMI recitals d'òpera LA DIVINA. The
art of MARIA CALLAS
Òperes: Cavalleria Rusticana, La Bohème,
Madama Butterfly, Turandot, Gioconda
Medea, Las Vestale, Le Cid, Werther, Barber
de Sevilla, La somnàmbula, Rigoletto,
Vespres Sicilianes, Dinorha, Lakme, Hamlet,
Lucia di Lammermoor, I Puritani, Norma, Il
Pirata, Ernani, Don Carlo, Nabucco, Un
Ballo in Maschera, Attila, Macbeth, Il
Trovatore.

MARIA CALLAS. MEDEA DE PIER PAOLO PASOLINI